

LÄÄKEASIOIDEN TIEKARTAN POIKKIHALLINNOLLINEN KOORDINAATIORYHMÄ

Aika ja paikka: 28.1.2021 klo 9-11, Skype-yhteys

Kutsutut:

Taina Mäntyranta, johtaja, STM, pj	x
Tuula Helander, johtaja, STM, vpj	x
Juha Luomala, sosiaalineuvos, STM	-
Lauri Pelkonen, johtaja, STM	x
Pertti Happonen, johtaja, Fimea	x
Johanna Nystedt, johtaja, Fimea	x
Sari Kujala, johtaja, Fimea	x
Hanna Koskinen, ryhmäpäällikkö, Kela	x
Jaana Kruuti, yliproviisori, etuuspäällikkö, Kela	x
Harri Nurmi, tuoteomistaja, Kela	x
Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL	x
Kirsti Tolonen, ylilääkäri, Valvira	-
Elise Pekkala, hallitusneuvos, TEM	x
Tuulia Hakola-Uusitalo, tutkimusjohtaja, KKV	x
Outi Luoma-Aho, budjettineuvos, VM, vj	-

Asiantuntijasihteerit:

Elina Asola, erityisasiantuntija, STM	x
Tuija Metsävainio, hallitussihteeri, STM	x
Sari Palojoki, erityisasiantuntija, STM	x
Kirsi Päivänsalo, neuvotteleva virkamies, STM	x

Tekninen sihteeri:

Emmi Korkalainen, asiantuntija, STM	x
-------------------------------------	---

Kutsutut asiantuntijat:

Annika Koivisto, erityisasiantuntija, THL	x
Piia Rannanheimo, lääketaloustieteilijä, Fimea	x (paikalla asiakohtaan 3. saakka)
Leena Reinikainen, kehittämissuunnittelija, Fimea	x (paikalla asiakohdasta 4. alkaen)
Tiina Satti, lakimies, STM	x
Anne Hautala, erityisasiantuntija, STM	x
Sirkku Jyrkkiö, lääkintöneuvos, STM	x

1. Kokouksen avaus ja osanottajien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ajassa 09.01.

Todettiin kokouksen läsnäolijat.

2. Lääkeasioiden tiekartan ajankohtaiset, *(liite 1)*

Elina Asola (STM) esitteli kevään 2021 kokoussuunnitelmaa. Maaliskuun jälkeen ajatuksena olisi, että koordinaatioryhmän kokousten asialistat rytmittyisivät kunkin jaoksen ajankohtaiskatsausten kautta. Todettiin, että syksyn kokoussuunnitelmaa suunnitellaan myöhemmin.

Todettiin, että stm.fi –verkkosivuille on avattu oma [Lääkeasioiden uudistus – sivu](#), jonne kootaan keskeiset uudistukseen liittyvät julkaisut, tiedotteet, uutiset, Hankeikkunan linkitys sekä vastuuhenkilöiden yhteystiedot. Todettiin, että osallistujat voivat toimittaa ehdotuksia nettisivujen kehittämisestä sähköpostitse Asolalle ja Korkalaiselle.

Todettiin, että uudistustyön ensimmäiset rekrytoinnit on tehty (erityisasiantuntija Hautala, lakimies Satti). Kevään aikana on tarkoitus tehdä useampia rekrytointeja tiedonhallinnan ja apteekkijaoksen kokonaisuksiin, sekä myöhemmin ohjaus- ja rahoitusjaoksen kokonaisuuteen. Lisäksi momentilta on mahdollista rahoittaa tarpeelliseksi katsottavia **selvityksiä ja pilotteja. Rahoitus (5M€) on 3 vuoden siirtomäärärahaa.**

3. Lääketietovarantoseelvitys *(liitteet 2-4)*

Piia Rannanheimo (Fimea) esitteli lääketietovarantoseelvityksen sisältöä. Selvitys on laadittu Fimeassa STMn toimeksiannosta ja STMn ohjauksessa maaliskuu-joulukuussa 2020. Selvityksessä koottiin lääketietovarannon sisältötarpeet, toimintaedellytykset ja niihin liittyviä vaatimuksia sekä mahdollisia esteitä tai riskejä tietovarannon toteuttamisen suhteen.

Lääketietovarannon osalta ehdotetaan, ettei kehitystyötä pilkota perusorganisaatioiden mukaan, vaan tavoitteena tulisi olla poikkiorganisatorinen mahdollisimman monia käyttötarpeita palveleva kokonaisuus. Lisäksi ehdotetaan, että tulevaisuuden kehitystyötä vaiheistettaisiin moduuleittain muutoksen odotettavasti laajojen vaikutusten vuoksi. Selvityksen mukaan lääketietovarannon kehittämisen hyödyt mm. rationaalisen lääkehoidon edistämisen osalta ovat kannattavia aiheutuvista kustannuksista huolimatta.

Kokous kiitti Fimeaa ansiokkaasta selvitystyöstä. Sari Palojoki (STM) esitteli työsuunnitelmaa lääketietovarantoseelvityksen täydentämiseksi. Jatkoselvitystyön on yhdessä lääkevarantoseelvityksen kanssa tarkoitus tuottaa tarvittava perusta lääketietovarantoa koskevaan kansalliseen päätöksentekoon. Mainittiin, että lisäksi tarvitaan erillinen tarkemman tason kustannus-hyötyanalyysi, minkä pohjalta on mahdollista tehdä tarvittavia päätöksiä pidemmän aikajänteen rahoituksesta.

Selvityksen lopputuloksena STM ehdotti työn jatkamista laajassa yhteistoiminnassa Fimean vetämänä erillistoimeksiantona viranomaistoimijoiden (kuten Kela, THL ja HILA) sekä sidosryhmien (kuten terveydenhuollon organisaatiot) kanssa.

Todettiin jatkoselvitystyö Fimealle annettavana erillistoimeksiantona tarpeelliseksi.

4. Apteekkijaoksen nimeäminen (*liite 5*)

Anne Hautala (STM) esitteli apteekkijaoksen nimitysehdotuksen. Jaos toimisi 1.2.2021 alkaen vuoden 2023 loppuun saakka. Jaos koostuisi virkamiesjäsenistä. Sidosryhmiä on tarkoitus osallistaa työskentelyyn jaoksen myöhemmin suunnittelemalla tavalla.

Päätettiin nimetä apteekkijaos nimitysehdotusten mukaisesti.

5. Muut asiat

- Asiantuntijasihteereiden kutsuminen koordinaatioryhmään:

Elina Asola esitteli asian. Koordinaatioryhmä voi asettamispäätöksen mukaisesti kutsua työnsä tueksi asiantuntijasihteereitä. Erityisasiantuntija Anne Hautala vetää apteekkitalouden ja lääkejakeleen kokonaisuudistusta ja lakimies Tiina Satti vastaa lääkityslistan hallituksen esityksestä. Päätettiin kutsua Hautala ja Satti koordinaatioryhmän asiantuntijasihteeristöön.

- Muut ajankohtaiset:

Fimean selvitys ”Läaketaksan, apteekkimaksun ja apteekkiveron kehittäminen Suomessa”, liitteet 6-7:

Leena Reinikainen (Fimea) esitteli selvityksen sisältöä. Selvitys kokosi kehittämisehdotuksia lääketaksan ja apteekkiveron kehittämiseksi. Selvityksessä muutosten esteiksi havaittiin yli hallituskausien tehtävän portaittaisen kehitystyön vaikeus, yhteisen poliittisen tahtotilan epäselvyys, isojen toimijoiden vastustus mm. verotuksen progressiivisuuden kiristämisessä, vaikutusarvioiden puutteellisuus sekä viranomaisten henkilöstömuutokset. Apteekkitaksan ja apteekkiveron keskinäiset riippuvuudet nähtiin olennaisena tunnistaa sekä apteekkitaloutta uudistettaessa apteekkijärjestelmää tulee tarkastella kokonaisuutena.

Kiitettiin Fimeaa erinomaisesta ja kattavasta selvityksestä.

Monikanavarahoituksen purkamisen valmistelu:

Lauri Pelkonen (STM) esitteli valmistelun etenemistä. Nykyisen hallitusohjelman mukaisesti työtä tehdään parlamentaarisesti, ja kokonaisuuden virkamiesvalmistelu on aloitettu asettamispäätöksellä marraskuussa 2020. Sosiaali- ja terveysministeriössä toimii kokonaisuuden koordinaatioryhmä ja sen alla neljä virkamiehistä koostuvaa jaosta, joista yksi keskittyy lääkekorvauksiin. Lauri Pelkonen toimii kyseisen ryhmän puheenjohtajana. Ryhmän tavoitteena on selvittää kahta toimintamallia: 1) lääkekorvausjärjestelmän säilyttäminen Kelan toimeenpanemana, valtion rahoitusosuuden siirtäminen hyvinvointialueelle sekä 2) lääkekorvausjärjestelmän lakkauttamista, sekä järjestämisvastuun siirtämistä hyvinvointialueille.

Kansallinen lääkekehityskeskus:

Tuula Helander (STM) esitteli kansallisen lääkekehityskeskusvalmistelutyötä. Hallitus päätti kehysriihessä 2018 rahoittaa kansallisen lääkekehityskeskusvalmistelun perustamista 11 miljoonalla eurolla. Lääkekehityskeskusvalmistelun perustamista valmisteltiin esiselvitysryhmän työnä. Valmistelua on jatkanut työvaliokunta, joka suunnittelee keskuksen rahoitusta ja liiketoimintasuunnitelmaa. Taustalla on nähty tarve kilpailukykyiselle lääkekehittämiselle

Suomessa. Lääkekehityskeskus palvelisi korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia, kliinisen lääketutkimuksen toimijoita sekä alan yrityksiä.

6. Kokouksen päättäminen

Ryhmän seuraava kokous pidetään 11. maaliskuuta 2021.
Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 11.01.

LIITTEET

Liite 1 Lääkeasioiden tiekartan kokoussuunnitelma, kevät 2021

Liite 2 Lääketietovarantoeselvitys, Fimea 2021

Liite 3 Lääketietovarantoeselvitys, esittelydiat

Liite 4 Lääketietovarannon jatkotyö, suunnitelma

Liite 5 Apteekkijaoksen nimittämismuistio

Liite 6 Lääketaksan, apteekkimaksun ja apteekkiveron kehittäminen Suomessa -selvitys, Fimea 2021

Liite 7 Lääketaksan, apteekkimaksun ja apteekkiveron kehittäminen Suomessa, esittelydiat